

Til:

Forsvarssjefen

Kopi:

Det Kgl. Forsvarsdepartement

Forsvarssjefens fagmilitære råd

1 Innledning

Forsvarssjefen la frem sitt fagmilitære råd 1. oktober 2015. Rådet bærer etter NROFs syn preg av solide fagmilitære vurderinger som tar innover seg Norges endrede sikkerhetspolitiske situasjon. Slik NROF oppfatter rådet, er kjernen i rådet at FSJ velger å ta utgangspunkt i det budsjettnivå som kreves for å videreføre den strukturen som allerede er vedtatt, og innenfor dette nivået dreier Forsvaret for å bli mer relevant i forhold til det nye trusselbildet. NROF mener at dette er en riktig tilnærming.

2 Forsvarets økonomi

NROF mener at det er avgjørende at de politiske beslutninger som tas om anskaffelser, følges opp med budsjetter som gjør det mulig å vedlikeholde strukturen og drifte den på en måte som gjør at målsettingen med anskaffelsene oppnås. Dette innebærer i praksis at de politiske beslutningstakerne må vedstå seg sine prioriteringer. Dette kan kun oppnås dersom det gjøres realistiske vurderinger av kostnadene ved drift og vedlikehold, og ved at kjøpekraften i forsvarsbudsjettet opprettholdes. Dersom dette ikke gjøres, vil forsvarsevnen aktivt undergraves. Tidligere har Forsvaret i stor grad «levd på» en struktur som i stor grad var basert på amerikansk våpenhjelp og infrastrukturmidler fra NATO, - og ved at omstillingen av Forsvaret har kunnet salderes mot reduksjoner i volumet i personell, materiell og EBA. Man har også «spart penger» ved å akseptere minimumsbemanninger samt etterslep på vedlikehold og nedbygging av beredskapslagre. Dette er ikke lenger mulig.

Norges politiske ledelse har i ulike regjeringskonstellasjoner forpliktet seg til NATOs målsetting om å bruke (minst) 2 % av Brutto Nasjonalprodukt (BNP), siste gang på NATOs toppmøte i Wales i 2014. Forsvarets situasjon og Norges sikkerhetspolitiske situasjon understreker betydningen av å leve opp til den målsettingen Norge har tatt del i utformingen av og forpliktet seg til. NROF forventer derfor at den politiske ledelsen legger frem en konkret plan for hvordan man tenker å nå dette målet.

I den offentlige debatt, har det lenge vært klart at dagens forsvar er kraftig underfinansiert og ikke er bærekraftig på sikt. Tidligere har dette bare i begrenset grad vært hevdet av forsvarsledelsen. At FSJ nå, så klart offentlig dokumenterer dette, er etter Forbundets syn en helt avgjørende forutsetning for å vedlikeholde et troverdig Forsvar.

I sitt fagmilitære råd anslår Forsvarssjefen at Forsvaret må tilføres om lag 180 milliarder kroner for de neste 20 årene for å videreføre den vedtatte strukturen. I forhold til de beregninger som tidligere har vært diskutert, synes dette å være et meget nøkternt anslag. Forsvarssjefens konkrete forslag om 3 milliarder kroner ekstra hver av de fire kommende årene, synes derfor å være et godt pragmatisk utgangspunkt for planen om å nå målsettingen om 2 % av BNP.

3 Forsvarets innretning

Forsvarssjefen beskriver konsekvensene av den nye sikkerhetspolitiske situasjonen i form av redusert varslings tid, økt krav til beredskap og prioriterte kapabiliteter. Dette gjelder evne til etterretning og overvåkning, kommando og kontroll, evne til å oppsøke en motstander og påføre tap, evne til å ta i mot og beskytte allierte forsterkninger.

Postadresse	Besøksadresse	Organisasjonsnummer	Bankkonto
Postboks 908, Sentrum 0104 Oslo	Skippergata 17, 0104 Oslo	971 481 528	5033 05 09241

NROF deler også synet på betydningen av den allierte dimensjonen i Forsvarets avskrekkende rolle, og i selve forsvaret av alliert territorium. Dette stiller også krav til Forsvarets evne til å deployere til andre land og til å delta i internasjonal krisehåndtering. NROF ønsker å påpeke at dette fordrer en robust personellstruktur og at Forsvaret kan trekke på nødvendig kompetanse uten å svekke andre elementer i Forsvaret.

Med hensyn til forsvarsstrukturens sammensetning, deler NROF Forsvarssjefens prioriteringer, og ser at den foreslåtte dreiningen i Forsvarets innretning følger opp dette på en god, men nøktern måte. Det er imidlertid NROFs vurdering at det er ønskelig å gjøre den nye strukturen betydelig mer robust enn det FSJ legger opp til. Derfor er det avgjørende å holde fast ved 2 % -målet og konkretisere dette.

4 Personell og kompetanse

Et tilstrekkelig robust personellkorps og tilgang på kompetanse er avgjørende for å få sikkerhetspolitisk avkastning av materiellinvesteringene. Forsvarssjefen beskriver at han ønsker økt bemanning for å få dette til. NROF deler dette synet og mener det er avgjørende at fagmilitær spisskompetanse kan fokuseres mot de mest krevende militære kjerneoppgavene. Andre oppgaver bør løses av personell med et mindre krevende militært utdanningsbehov og større fleksibilitet i forhold til det øvrige arbeidsliv. Dette tilsier en bedre utnyttelse av samfunnets totalkompetanse. En rekke av våre allierte og partnerland har, på bakgrunn av tilsvarende betraktninger, utviklet reservistkonsepter som er tilpasset dagens utfordringer og bidrar til bedre utnyttelse av Forsvarets budsjetter. De spartanske kommentarene som det fagmilitære rådet gir om reservepersonell, svarer ikke på noen måte på det oppdrag Forsvarsministeren gav 16. juni 2014 om utredning av fremtidig bruk og ivaretagelse av reservepersonell, og som NROF tidligere har fått informasjon om at det fagmilitære rådet ville dekke. Norske Reserveoffiserers Forbund forventer at den kommende langtidsplanen for Forsvaret behandler dette temaet på en forsvarlig måte.

5 Heimevernet

Samarbeidet med Heimevernet spiller en stor rolle for NROF og Forbundet legger avgjørende vekt på å opprettholde et godt og profesjonelt samarbeid. Slik NROF oppfatter det, har det ikke vært mulig å trene HVs enheter tilstrekkelig innenfor dagens rammer. Dette er uheldig.

Heimevernet er etter NROFs syn en viktig katalysator for vår forsvarspolitik og avgjørende for at Forsvaret oppfattes som troverdig av den jevne borger. Heimevernet er en særdeles viktig bidragsyter i forsvaret av Norge, både med innsatsstyrker og områdestruktur. Den senere tids utvikling i hybrid krigføring og mulighetene for at bli rammet i grensesnittet mellom forsvar og andre samfunnsområder, har aktualisert områdestrukturen og behovet for tilstedeværelse i hele landet. NROF er av det syn, at det marginale beløp som kreves for å beholde en områdestruktur på 42 000 mannskaper, bør tilleggsfinansieres. Dersom dette ikke er mulig, mener NROF at man bør vurdere å beholde omfanget på 42 000, men at 12 000 inngår i en HV-reserve som ikke har våpen eller personlig bekledning og utrustning hjemme, men blir kledd opp ved eventuelt innrykk. Dermed kan en troverdig kjerne i HV gis tilstrekkelig trening og øving, samtidig som man har personell for å fylle opp i strukturen enklere tilgjengelig.

NROF tror at prinsippet om at innsatsstyrker skal kunne brukes i utsatte deler av landet, og at GIHV får en operativ rolle som taktisk sjef, vil være et kosteffektivt bidrag til forsvarsevnen, og at det vil bidra til å gjøre HV enda mer relevant.

6 Konklusjon

NROF støtter Forsvarssjefens fagmilitære vurderinger og mener at inndekning av det påviste gapet mellom en videreføring av dagens budsjettnivå og kostnaden for å drifte og vedlikeholde den vedtatte strukturen er helt avgjørende og en god begynnelse på den planen som må legges for hvordan man tenker seg å nå NATOs målsetning om et forsvarsbudsjett på 2 % av BNP.

NROF mener at en bedre utnyttelse av samfunnets totalkompetanse er viktig. Flere av våre allierte har vektlagt at målrettet bruk av reservister avlaster Forsvaret og fører til bedre ressursutnyttelse. Det er uheldig at slike betraktninger bare i meget begrenset grad inngår i det fagmilitære rådet. NROF understreker betydningen av at fremtidig bruk og ivaretagelse av reservepersonell vurderes på en troverdig måte i det videre arbeidet.

NROF støtter Forsvarssjefens råd om endringer i Forsvarets innretning for å møte den nye sikkerhetspolitiske situasjon, selv om dette har noen konsekvenser for dagens struktur. NROF mener imidlertid at FSJs nøkterne tilnærming vil være sårbar for endringer i sikkerhetspolitiske endringer og at strukturutviklingen som følge av 2 %-målet må ta høyde for dette.

Skulle derimot Forsvaret måtte basere seg på å videreføre dagens kostnadsnivå, vil dette føre til en alvorlig nedbygging av Forsvaret og føre til at evnen til å løse pålagte oppgaver ikke på noen måte vil være troverdig. Tvert i mot vil dette åpne for at Norge kan utfordres på stadig fler svake områder og invitere til aggresjon. Dersom våre politiske myndigheter på tross av Forsvarssjefens råd og den sikkerhetspolitiske utviklingen i våre nærområder, skulle velge dette, er det etter Forbundets syn viktig at man vedstår seg dette.

Med vennlig hilsen,

Jørgen Berggrav
Generalsekretær

